

Λουδοβίκος, ΙΔ', ο βασιλιάς Ήλιος

Ο πιτσιρικάς ούτε που καταλάβαινε, τι ακριβώς γινόταν γύρω του. Καταλάβαιναν όμως πολύ καλά η μαμά του, Άννα Αυστριακή, κι ο εραστής της, κραταιός πρωθυπουργός Μαζαρίνος. Νέος βασιλιάς της Γαλλίας στεφόταν η Αυτού Μεγαλειότης ο Λουδοβίκος ΙΔ', ετών τεσσάρων και μηνών οκτώ. Επίτροπος του θρόνου και μοναδική κηδεμόνας, μια και ο Λουδοβίκος ΙΓ' είχε ήδη αποδημήσει εις Κύριον, οριζόταν αυτοδικαία η βασιλομήτωρ Άννα. Που σήμαινε ότι ο Μαζαρίνος θα συνέχιζε να ασκεί εξουσία απρόσκοπτα: Συνέβη στις 14 Μαΐου του 1643.

Οι δυο εραστές έβλεπαν το μέλλον να ανοίγεται ρόδινο μπροστά τους. Οι γονατισμένοι από την άγρια φορολογία υπήκοοι δεν μπορούσαν να τους απειλήσουν, καθώς το κράτος ήταν πανίσχυρο. Για να γίνει αυτό, είχαν βάλει το χέρι τους και ο Μαζαρίνος και ο πνευματικός του πατέρα, ο καρδινάλιος Ρισελιέ.

Ως πρωθυπουργός του Λουδοβίκου ΙΓ', (από το 1624 ως το θάνατό του, το 1642) ο Αρμάνδος Ρισελιέ μεγάλωσε τα εδάφη των γαλλικών επαρχιών, συνέτριψε τη δύναμη των ευγενών και των ουγενότων (χριστιανών διαμαρτυρόμενων) και προστάτευσε τα γράμματα και τις τέχνες, ιδρύοντας τη Γαλλική Ακαδημία. Λίγο πριν από το θάνατό του, παρακάλεσε τον βασιλιά να κάνει πρωθυπουργό τον Ιταλό Μαζαρίνο και εισακούστηκε. Έτσι, χάρη στον Ρισελιέ, μπήκαν τα θεμέλια για να ανθίσει η κλασική εποχή της Γαλλίας και της Δυτικής Ευρώπης. Ο Λουδοβίκος ΙΓ' ακολούθησε τον Ρισελιέ στον τάφο ένα χρόνο αργότερα.

Ο Λουδοβίκος ΙΔ' γεννήθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου του 1638. Ως τα 13 του, μάλλον δεν είχε επαφή με το υψηλό του αξίωμα. Οι άγριοι φόροι, που ο Ρισελιέ είχε επιβάλει κι ο Μαζαρίνος επαύξησε, οδήγησαν στις δύο «εξεγέρσεις της σφενδόνης», όπως ονομάστηκαν, επειδή οι εξεγερμένοι χρησιμοποιούσαν, ως όπλα, σφεντόνες. Ο Μαζαρίνος τις αντιμετώπισε αποτελεσματικά. Ο μικρός Λουδοβίκος όμως αποφάσισε να πάρει την κατάσταση στα χέρια του. Στις 8 Σεπτεμβρίου του 1651, σε ηλικία μόλις 13 χρόνων, τερμάτισε την αντιβασιλεία της μητέρας του. Οι εξεγέρσεις έσβησαν δυο χρόνια αργότερα. Από το 1648, είχε λήξει ένδοξα και ο τριακονταετής πόλεμος, με τη συνθήκη της Βεστφαλίας ανάμεσα στη Γαλλία, τη Σουηδία και τον αυτοκράτορα της Γερμανίας, που έβγαине μειωμένος.

Στα 1660, ο Λουδοβίκος παντρεύτηκε την Ισπανίδα Μαρία Θηρεσία, που παραιτήθηκε από

τα δικαιώματά της στον ισπανικό θρόνο με αντάλλαγμα μια τρανταχτή προίκα. Ποτέ δεν πήρε. Έτσι, ο Λουδοβίκος θεωρούσε, πάντα, πως είχε κληρονομικό δικαίωμα στο θρόνο της Ισπανίας. Υπήρχαν και οι ισπανικές κτήσεις στις Κάτω Χώρες (σημερινές Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο) και στην κομητεία του Φραντς (ανάμεσα στη Βουργουνδία και την Ελβετία), που στέκονταν εμπόδιο στο όνειρό του να δει τη Γαλλία να φτάνει ως τον ποταμό Ρήνο.

Ο Μαζαρίνος πέθανε, στις 9 Μαρτίου του 1661 αλλά η Γαλλία ήταν κιάλας το κέντρο της Ευρώπης. Στρατός, οικονομία, βιομηχανία και γεωργία είχαν αναδιοργανωθεί, ενώ τα γράμματα και οι τέχνες γνώριζαν μεγάλη άνθιση. Ο πληθυσμός έφτανε τα 20.000.000 κατοίκους. Είναι η εποχή, που γράφουν οι Μολιέρος, Ρακίνας, Κορνέιγ, Μπουαλό, Λαφοντέν, Πασκάλ, Λα Ροσφουκό, Λαμπριγιέρ κ.ά. Ο Λουδοβίκος αποφάσισε να διοικεί στο εξής μόνος του λέγοντας την περίφημη φράση:

«L' Etat c' est moi» («Το κράτος είμαι εγώ»).

Στα 1665, ο βασιλιάς της Ισπανίας Φίλιππος Δ' πέθανε και, στο θρόνο, τον διαδέχθηκε ο Κάρολος Β'. Ο Λουδοβίκος ζήτησε τις ισπανικές κτήσεις στις Κάτω Χώρες, ως κληρονόμος για λογαριασμό της γυναίκας του. Ο Κάρολος αρνήθηκε. Ξεκίνησαν οι καταστροφικοί πόλεμοι, στους οποίους μετείχαν όλες οι χώρες της Ευρώπης, δυτικά της Πολωνίας και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Ο πόλεμος τέλειωσε προσωρινά με τη συνθήκη του Εξ Λα Σαπέλ, στις 2 Μαΐου του 1668. Ο Λουδοβίκος κράτησε τις μισές από τις περιοχές, που κυριεύσε στο Βέλγιο. Κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί, τι θα επακολουθούσε...

Στα 1672, ο Λουδοβίκος ΙΔ' ξανάρχισε την εισβολή στα βελγικά εδάφη. Εναντίον του, συνασπίστηκαν όλες οι γύρω χώρες. Έξι χρόνια αργότερα, με τη συνθήκη του 1678, κέρδιζε Αλσατία, Λορένη και την κομητεία του Φραντς, ικανοποιώντας το παλιό του όνειρο να βγει στον Ρήνο. Με δωροδοκίες, προσάρτησε το Στρασβούργο και το Καζάλε, κλειδί στο δρόμο που ένωνε τη Σαβοΐα με το Μιλάνο. Στις 31 Αυγούστου του 1683, απαίτησε τις ισπανικές κτήσεις στις Κάτω Χώρες. Στις 26 Οκτωβρίου, κήρυξε τον πόλεμο στην Ισπανία. Η ανακωχή, τον ίδιο χρόνο, τον βρήκε να κρατά τα πολεμικά του κέρδη. Η Γαλλία εκτεινόταν σε μια απέραντη έκταση, τη μεγαλύτερη από την εποχή του Καρλομάγνου. Ο Λουδοβίκος ήταν πια ο «βασιλιάς Ήλιος».

(Έθνος, 13.5.1999) (τελευταία επεξεργασία, 17.3.2009)

Δείτε επίσης: [Λουδοβίκος ΙΔ', η δύση του «βασιλιά Ήλιου»](#)